

Natuur in het hart

't moet weer kloppen!

Het klopt toch niet dat planten en dieren massaal uitsterven? Dat Vlaanderen jaar na jaar droogvalt? Dat we vaker bij de dokter komen dan in de natuur? We hebben de natuur weggeduwd uit een groot deel van ons leven en ons landschap. Met grote gevolgen voor onze gezondheid, die van de natuur en die van de planeet.

We staan voor een keerpunt in de geschiedenis.

Willen we een mooie toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen? Dan moeten we het roer nu omgooien en (onze relatie met) de natuur herstellen. Ze weer omarmen, overal en door iedereen. Alleen zo kunnen we de biodiversiteits-, klimaat- en gezondheids crisis het hoofd bieden. Geen duurzame toekomst zonder natuur in het hart: 't moet weer kloppen!

Wij herstellen de natuur ...

1. We geven de natuur de ruimte die ze nodig heeft

Met slechts 8% beschermde natuur is Vlaanderen de natuurarmste regio van Europa. De helft van Vlaanderen wordt gebruikt voor landbouw, een derde voor wonen, industrie, wegen en infrastructuur. En nog elke dag komt er meer beton dan bomen bij. Daar leggen we ons niet bij neer! Stap voor stap werken we aan grote, robuuste en kwalitatieve natuurgebieden: bos, grasland, moeras, heide en veen. Het doel: 30% beschermde natuur op land en op zee tegen 2030.

2. We bouwen een sterk natuurweefsel uit, tot aan onze voordeur

Een dier botst in Vlaanderen om de 300 meter op een weg. Tijd om te ontsnipperen en te verbinden. Maar liefst 18.000 km van die wegen is nutteloos – die willen we uitbreken. Met ecoducten, amfibieëntunnels, groendaken, bloemrijke berm en natuurlijke tuinen creëren we een groot groenblauw netwerk. De natuur mag niet stoppen aan de rand van het natuurgebied. Ze heeft overal haar plek: in stads- en dorpskernen, in bedrijven en scholen, in de tuin, op het balkon en op het dak.

3. We worstelen niet met het water, maar wijzen het de natuurlijke weg

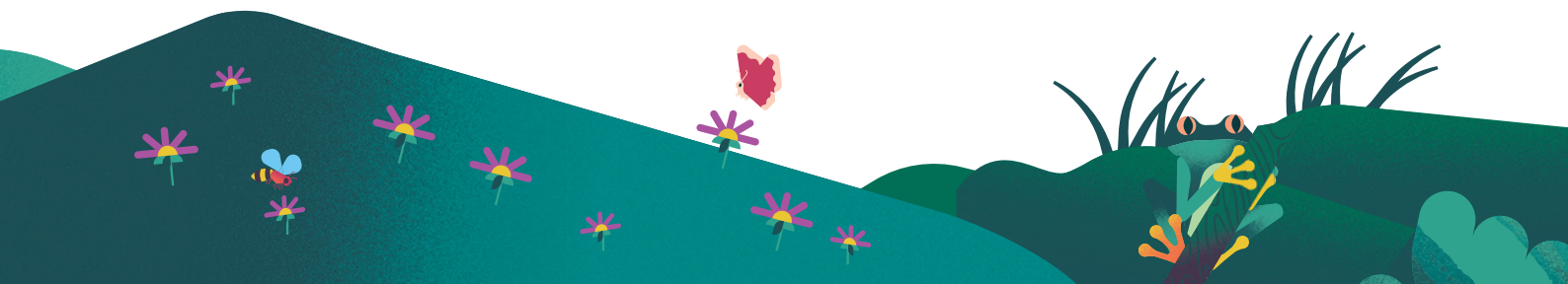
Lang deden we er alles aan om hemelwater zo snel mogelijk af te voeren via diepe grachten en ingedijkte rivieren. Maar dit systeem kan de extreme neerslag niet slikken. En bij de steeds langere droogtes komen we zonder water te zitten. Daarom herstellen we moerassen, veengebieden, graslanden en natuur met hoge infiltratiewaarde. We geven waterlopen hun natuurlijke bedding terug. Zo kunnen ze het water opvangen, vasthouden en laten insijpelen. Geen overstromingen, wel beschikbaar en betaalbaar water.

4. We zuiveren onze bodem, lucht en waterlopen

Iedereen – ook de natuur – heeft recht op schoon water, een gezonde bodem en frisse lucht. Toch zitten ze vol, met nitraten, ammoniak, CO₂ en 'forever chemicals'. Door binnen onze ecologische grenzen te gaan leven, in een circulaire maatschappij, keren we het tij. Recycleren, minder uitstoten, pesticiden afbouwen, duurzame energie opwekken ... Zo beperken we de klimaatopwarming en wordt vervuiling een begrip van het verleden.

5. We steunen landbouwers die werken met de natuur

Het huidige beleid dwingt landbouwers haast om elke vierkante meter intensief te bewerken en de bodem uit te putten. De bomen, hagen en bloemen verdwijnen, waardoor de biodiversiteit ferm achteruitboert en erosie toeneemt. De reusachtige veestapel weegt zwaar. Het kan anders: we kunnen de subsidies zo inzetten dat boeren mét ruimte voor natuur en zonder milieuvervuiling rendabel wordt. Landbouw en natuur vormen samen één systeem dat bruist van het leven.

6. De natuur stopt het biodiversiteitsverlies

Door toedoen van de mens sterven soorten duizend maal sneller uit dan normaal. Van de 8 miljoen planten en dieren wordt een kwart in hun voortbestaan bedreigd. In Vlaanderen is dat zelfs 28%. Daardoor dreigt het kaartenhuis in te storten, want alles is afhankelijk van elkaar. Als we de natuur op grote en kleine schaal herstellen en verbinden, kunnen we vermijden dat zeldzame, maar ook heel gewone soorten geruisloos uit ons landschap verdwijnen.

7. De natuur zorgt voor stabiele ecosystemen

Maar liefst 39 van de 44 Europees beschermde natuurtypes in Vlaanderen doen het slecht. Te kleine gebieden en te veel invloed van buitenaf zetten ze zo fel onder druk dat enkel intensief natuurbeheer ze in stand kan houden. Voor veel van deze habitats dragen we een unieke verantwoordelijkheid. Door ze op grote schaal te herstellen en te verbinden zorgen we voor gezonde en stabiele ecosystemen die in grote mate zelfregulerend zijn en waarin de planten en dieren een evenwichtig biotoop vormen.

8. De natuur maakt Vlaanderen klimaatrobuust

Een hersteld natuurnetwerk zal de klimaatverandering niet stoppen – daarvoor moeten we onze uitstoot drastisch reduceren – maar kan wel veel CO₂ opslaan. Vooral natte veengebieden en draslanden slurpen massaal koolstof op. Die ‘sponsnatuur’ beschermt ons tegelijkertijd tegen de grillen van het klimaat. Ze vangt waterbommen op, zorgt voor water tijdens extreme droogte en biedt verkoeling op hittegolfdagen. Aan de kust vormen natuurlijke duinen de goedkoopste bescherming tegen de stijgende zeespiegel.

9. De natuur houdt ons fysiek en mentaal gezond

De natuur redden is onszelf redden. We hebben ze nodig om fysiek en mentaal tot rust te komen. Wie vaak in een groene omgeving vertoeft, heeft minder kans op hart- en vaatziekten, diabetes en depressie. Beter vijftig tinten groen in plaats van vijftig tinten grijs. Een levend landschap waar je blij van wordt, er bestaat geen betere remedie tegen onze collectieve burn-out. Tijd in de natuur maakt je hoofd vrij, houdt je lijf fit en verbetert je slaap. Natuur op doktersvoorschrift? Da's eigenlijk een 'no-brainer'!

10. De natuur geeft de economie een sterke basis

'There is no business to be done on a dead planet.' Meer dan 50% van het bruto binnenlands product is afhankelijk van ecosysteemdiensten die de natuur levert. Zonder gezonde bodem en bestuiving geen groenten op ons bord en geen lekkers in de fruitschaal. Ons natuurweefsel zorgt ook voor drinkwater, luchtzuivering, bouw materiaal, medicatie ... En natuurlijk ook recreatie. Natuurherstel rendeert: elke geïnvesteerde euro levert 8 tot 38 euro op.

Kan het echt, een toekomst waarin mens en natuur floreren?

Natuurlijk, als we er in geloven. Als we van natuurherstel een prioriteit maken, met een natuurinclusief beleid en een ambitieuze natuurherstelwet. Als we durven investeren in de noodzakelijke, sociaal-rechtvaardige transitie. Als we elke dag een stukje paradijs herstellen en meer mensen de natuur in het hart sluiten.

We roepen iedereen op om de natuur in het hart te plaatsen van elke beslissing, elk regeerakkoord, elke stad, elk dorp, elk bedrijf, elke straat, elke tuin en elk balkon. En we danken iedereen die de handen uit de mouwen steekt voor meer en betere natuur. Want elke actie telt. Samen krijgen we Vlaanderen tegen 2030 over het kantelpunt van natuurverlies naar natuurwinst. Doe jij mee?

Ja, mijn hart klopt voor de natuur

Teken dit natuurmanifest op www.natuurinhethart.be
En ontdek er hoe een natuurinclusief Vlaanderen er in 2050 concreet kan uitzien.

